

NOVEMBER 2024

Wat er afkomt op een godsdienstleraar. Kolet Janssen

De gewone aandachtspunten aan het begin van het schooljaar: hoe krijg ik een band met deze groep? Wie heeft er extra aandacht nodig en maakt daarom veel lawaai? Wie maakt zich bijna onzichtbaar en mag ik daarom niet uit het oog verliezen?

De eerste lessen waarbij ze zichzelf beetje bij beetje blootgeven. Het plezier om kinderen en jongeren te zien groeien, elke les opnieuw.

Het voorbereiden van het pausbezoek. Wat is een paus? Waarom komt hij? Waarom is daarrond zoveel te doen?

De kritiek op alles wat je doet en niet doet, in de media en soms ook op school.

Het enthousiasme bij het zien van zoveel jonge gelovigen die een nieuw elan vinden in het pausbezoek.

De verbinding zien waartoe geloof kan leiden en die zoveel problemen kan overwinnen.

De ontgoocheling om wat de paus zegt over vrouwen, over abortus...

Het weghakken van je vak in het Vlaamse regeerakkoord.

De pijn die het achteloos wegschrappen van je vak meebrengt.

De lelijke commentaren over je vak vanuit alle mogelijke hoeken.

De unieke momenten in de les waarvan je 200 % zeker weet dat ze in geen enkele andere les aan bod kunnen/zullen komen.

Je olifantenvel dat zo dun is geworden als een te ver opgeblazen ballon.

Je vertrouwen waaraan langs alle kanten geknaagd wordt, maar dat je toch overeind houdt.

De moed die je elke dag opnieuw bij elkaar raapt en nog vindt bovendien.

Chapeau!

1. Vormingen

Woensdag 6 november 2024 13u30-17u	“Niets van dit alles” non-religie in Vlaanderen. Op 6 november organiseren UCSIA en Tertio een studiedag over nones. None is de sociologische term voor mensen die zich tot geen enkele religie bekennen. Het is een steeds groeiende groep. Alle info en mogelijkheid om in te schrijven via deze link.
Woensdag 27 november 2024 14u-16u	Vormingsnamiddag door Mohammed El Fadili: “Bronnen om van te leven: de islam. Een kans tot ontmoeting én interlevensbeschouwelijk en interreligieus leren”. <i>“Deze workshop biedt een interactieve inleiding tot de islamitische geschiedenis en haar complexiteiten, met als doel om begrip en nuance te bevorderen in gesprekken over religie. Er wordt ingegaan op thema's zoals islam en de toepassing hiervan in de schoolse context. De workshop richt zich tot leerkrachten in het lager en secundair onderwijs en reikt hen handvatten aan om kinderen en jongeren een genuanceerder denkkader te laten ontwikkelen. Er wordt ook aandacht besteed aan het corrigeren van verkeerde en misbegrepen informatie die vaak online wordt gevonden, waardoor leerlingen vaak een ongenueanceerd beeld krijgen.”</i> Indien je graag een concrete casus (inhoudelijke vragen, gebeurtenissen, moeilijke gesprekken,...) voorlegt aan mijnheer El Fadili mag je hem dit reeds op voorhand mailen via: mohamed.elfadili@thomasmore.be Deze vorming gaat door in het Sint-Baafshuis, Biezekapelstraat 2 te Gent. Bijdrage voor deze vorming: 10 euro. Inschrijven via deze link. We zijn ervan overtuigd dat deze vorming je sterker kan maken in het begeleiden van leerlingen in hun levensbeschouwelijke groei. Van harte welkom!
Maandag 13 januari 2024	Didachè Leuven. “En toen was er... Artificiële Intelligentie. Over de digitale omwenteling in het godsdienstonderwijs”. Informatie over deze dag en mogelijkheid om in te schrijven via deze link
Online Vorming (MOOC)	Vorming voor (startende maar ook ervaren 😊) leraren waarbij vanuit een Bijbelse theologie inzichten aangereikt worden die een basis geven voor je lessen godsdienst. Uitnodiging in bijlage met de link om in te schrijven!

2. Dag van de godsdienst 4 februari 2025

**DAG VAN DE GODSDIENST
BISDOM GENT**
dinsdag 4 februari 2025
van 09:00 tot 15:30

'DE BIJBEL BEWANDELEN'
BEWONDEREN, BEZINGEN, BELEVEN

Arteveldehogeschool
Joseph Gérardstraat 18
9040 Sint-Amandsberg

Kostprijs: € 60 (lunch inbegrepen)

De Bijbel reikt ons verhalen, beelden, metaforen aan om de diepte van ons leven te ontdekken en om elkaar weer terug te keren tot de bron of de kern van ons christen zijn. Vanuit de overtuiging dat Gods Woord ook nu nog mensen aanspreekt, gaat er een sterke kracht uit van deze verhalen. Maar hoe moeten we deze Bijbelse verhalen interpreteren, vertellen en vertalen? Hoe kunnen we jongeren de schoonheid, kracht en boodschap van de Bijbelse verhalen laten ervaren en beleven?

vanaf 09:00	onthaal met koffie en thee
09:30 - 09:45	verwelkoming door Lieve Van Daele (beschikbaar gedelegeerde van onderwijst)
09:45 - 12:00	Wat verhandigde Jezus en op welke wijze? Waarin zit de radicaliteit van Zijn boodschap? Welke kracht gaat uit van Zijn verhalen en parabels? Hoe moeten we deze interpreteren en vertalen? Opent de verhalen van Jezus ook voor ons perspectieven op het Rijk Gods? door Herbert Vandersmissen (lezer en docent r.-k. godsdienst)
12:00 - 12:30	Tussentijd nemen we een (koffie)pauze en "boorren" we de Bijbelse boodschap.
12:30 - 13:30	I-Wave project door Walter Van Wouwe I-Wave is een inspiratiegolf doorheen het schoolgebouwen: vijf minuten verstilt en één daad van kleine goedheid in een periode van 30 dagen. Walter Van Wouwe stelt dit project voor en deelt zijn ervaringen en zijn materiaal.
13:30 - 14:45	gezamenlijke lunch (inbegrepen in kostprijs)
15:00 - 15:30	tal van werkwinkels om tal te kiezen → meer info in Gen(t)sters van november
	afsluiten met bisschop Lode

Flyer in bijlage

2.1 Info bij de werkwinkels

Werkwinkel 1: Spelenderwijs op verhaal komen met Bijbelverhalen.

Lesgever: Jean Agten (15 deelnemers)

Kennismaken met eenvoudige, creatieve instapwerkvormen voor **Bibliodrama** met jongeren. Deze werkvormen zijn direct hanteerbaar in de klaspraktijk. Jongeren komen doorheen de werkvorm op hun persoonlijk verhaal uit en dit geeft hen de mogelijkheid om meer inzicht, inspiratie, bevrijding, heling... te ervaren en er mee te leren omgaan.

Werkwinkel 2: Een "evangelische" warming-up met The Chosen

Lesgever: Jan Maes (40 deelnemers)

Deze indrukwekkende Amerikaanse serie van hoge kwaliteit over het leven van Jezus die in 156 landen door miljoenen mensen bekeken werd, laat zien hoe Jezus het leven van de mensen om hem heen verandert. En zo geeft deze serie de kijker de ruimte de vraag te stellen wat de relevantie van Jezus voor het leven van alledag is. De levensechte serie die goed de historische context laat zien, volgt het leven van Jezus en zijn volgelingen tijdens hun dagelijkse bezigheden, zoomt in op gewone mensen met banen en gezinnen, met conflicten en met financiële problemen. De serie blijft in de (letterlijk-gelovige) verhaallijn trouw aan de evangeliën, maar bevat ook verhaallijnen en personages die niet in de Bijbel voorkomen. Het is een serie die bij leerlingen erg in de smaak valt, zeker als je ook leerlingen uit Afrika of Latijns-Amerika hebt. De grootste troef is de schitterende casting van de Jezusfiguur en van nog een aantal andere figuren zoals Matteüs. De serie is (voorlopig toch nog) gratis te bekijken met Nederlandstalige ondertitels op <https://watch.thechosen.tv/>, maar is ook op dvd verkrijgbaar bij <https://www.gospel.nl/the-chosen-seizoen-1-3-special-editio-film.html>

Werkwinkel 3: De Koran naast de Bijbel in de klas: gelijkenissen, verschillen, praktische aanzetten

Lesgever: Jonas Slaats (50 deelnemers)

Ook in katholieke scholen zitten heel wat islamitische leerlingen. Wanneer het leerplan verwacht om vanuit de leefwereld van de jongeren te vertrekken en een levensbeschouwelijke dialoog op gang te brengen, betekent dat natuurlijk ook dat er heel wat momenten zullen zijn waarop het logisch wordt om niet alleen Bijbelverhalen binnen te brengen maar ook met de Koran aan de slag te gaan. Maar hoe doe je dat precies? Welke basisprincipes moet je in het achterhoofd houden als je zelf in de Koran wil lezen? Op welke manier kan je hermeneutisch en exegetisch met de Koran omgaan? Kan je fragmenten uit de Koran op exact dezelfde manier in je klas bespreken? En welke inhoudsleningen zijn goed als om over gelijkenissen en verschillen tussen Bijbel en Koran te spreken? Deze en andere vragen zullen in deze workshop aan bod komen.

Werkwinkel 4: Spreekt de Bijbel zichzelf tegen? Een verkenning van de (ogenschijnlijke) contradicties in de Bijbelse literatuur en hoe ermee om te gaan.

Lesgever: Bryan Beeckman (30 deelnemers)

Deze werkwinkel focust zich op de (ogenschijnlijke) contradicties in de Bijbel. De volgende vragen zullen behandeld worden:

- (1) Welke soort contradicties vinden we in de Bijbel?
- (2) Wat moeten we doen met deze contradicties?

De werkwinkel kan handvatten bieden voor wanneer men het in een lescontext met leerlingen over tegenstrijdigheden in de Bijbel heeft.

Werkwinkel 5: Godly Play

Lesgever: Marijke Buysse (15 deelnemers)

Welkom op een Godly Play bijeenkomst waar je wordt uitgenodigd om te luisteren naar een verhaal over het boek de Bijbel en wat het kan betekenen voor ons. We kunnen ons samen verwonderen, het verhaal verwerken en eindigen met een feest.

We delen met elkaar over deze manier van vertellen en hoe het bij jouw doelgroep mogelijk geïmplementeerd kan worden.

Werkwinkel 6: Een Bijbelse wandeling

Lesgever: Carolien Milis

We trekken letterlijk de wereld in met de Bijbel als gids. Dit doen we aan de hand van een applicatie op de smartphone: Actionbound (<https://en.actionbound.com/>). We wandelen in kleine groepjes – 3 à 4 personen doorheen de omgeving en staan op bepaalde (inspirerende- plaatsen stil. De app geeft ons vervolgens input (vb. een Bijbelvers of een Bijbels beeld of ...) om met elkaar in dialoog te gaan. Deze werkwinkel doorloop je dus grote mate zelfstandig én zal buiten plaatsvinden (draag dus gepaste kledij).

Werkwinkel 7: TOBIAS

Lesgever: Kristien Matthys (20 deelnemers, doelgroep: leraren die nog niet met ToBiAS gewerkt hebben)

ToBiAS staat voor: Toekomst van Bijbelverhalen in de Actuele Samenleving. ToBiAS wil het appel dat vanuit de Bijbelteksten spreekt laten klinken en leerlingen attent maken voor het Bijbelse toekomstbeeld dat een alternatieve wereld ontvouwt en nog te realiseren is. (www.godsdiensonderwijs.be)

Werkwinkel 8: Boeien met Bijbelverhalen in het BuSO type 2

Lesgever: Johan Van Holderbeke (25 deelnemers)

- Een thema opbouwen als een verhaal
- Voorbeelden van (bijbel)verhalen in een aantal thema's binnen OV2
- Bijbelverhalen als vertrekpunt in OV1
- (Bijbel)verhalen binnen thema's doorheen het jaar
- Verschillende vormen van aanbieden en verwerken van Bijbelverhalen

2.2 Praktische informatie

Info in verband met **facturatie en betaling** voor deze studiedag:

- De betaling van de nascholing gebeurt na de ontvangst van de factuur. Gelieve dus **niet op voorhand** het bedrag te storten.
- Gelieve zeker bij je school na te gaan hoe deze nascholing moet worden betaald. Vraag zeker na bij de directie/secretariaat of er een **bestelbon** moet worden opgemaakt als je op een gemeente/stads/provincieschool staat.
- Inschrijven kan tot maandag 27 januari 2025.
- Uitschrijven kan tot en met donderdag 30 januari 2025. Als je daarna uitschrijft, wordt een administratiekost van 25 EUR aangerekend.
- Onze facturatiegegevens, om door te geven aan je school om een bestelbon aan te maken:

Vicariaat Onderwijs Bisdom Gent vzw (VicOG vzw)
Dienst boekhouding
Biezekapelstraat 2, 9000 Gent
OND BE 0408.197.972
mia.raman@katholiekonderwijs.vlaanderen

Bereikbaarheid van de campus (Joseph Gérardstraat 18, 9040 Sint-Amandsberg):

- Te voet of met de fiets: je wandelt ongeveer tien minuten van het station Gent-Dampoort tot aan de campus
- Met het openbaar vervoer: Vanaf Station Gent Sint-Pieters neem je best bus 70, 71, 76, 77 of 78 tot de halte 'Sint-Amandsberg Dienstencentrum'
- Met de auto: Er is geen parking op de campus. Parkeren kan je op het kerkplein en in de straten rondom de campus (steeds betalend).

Lunch

- Lunch is in de prijs inbegrepen
- Wie een glutenvrije maaltijd wenst gelieve dit door te geven aan bernadette.wittoek@rkg.vlaanderen

Een oproep aan leraren die graag zingen/musiceren:

Samen zingen verbindt mensen, zingen is twee keer bidden! Daarom willen we ook tijd maken om op onze dag van de godsdienst samen te zingen. Wie is bereid om dit mee te ondersteunen met je stem of je instrument? We houden de voorbereiding zeer beperkt en bekijken samen op welke manier we dit organiseren.

Ondertussen kreeg ik reeds reactie, waarvoor dank! We hopen dat er nog zangers/muzikanten zich aanmelden en dat we enkele liederen (max. 4) samen kunnen zingen. Doe je mee? Stuur dan een mail naar bernadette.wittoek@rkg.vlaanderen. Alvast van harte dank!

Inschrijven voor de dag van de godsdienst via [deze link](#).

3. VOOR DE LERAREN DIE LESGEVEN IN BUSO

3.1 Twee online samenkomsten in november

Bedoeling van de online samenkomsten?

Met elkaar uitwisselen, onze krachten bundelen en elkaar versterken. We vernemen dan ook graag waar de noden en de zorgen zitten en hoe we daarbij kunnen ondersteunen.

Voor deze avond willen we jou uitnodigen om een impuls(je), idee, les, ritueel, ... mee te brengen rond de **advent**.

Voor **OV1**: dinsdag **19 november** om 20u-21u30. Je kan inschrijven via deze [link](#).

Voor **OV2 en OV3**: dinsdag **26 november** om 20u-21u30. Je kan inschrijven via deze [link](#).

3.2 Voor pastorale groepen van BuLo en BuSO = PAG – dinsdag 10 december

Op dinsdag 10 december is er de tweede PAGnamiddag: **“Pelgrimeren naar binnen”**. Deze namiddag zal Gina Verbestel, leermeester godsdienst, ons meenemen in vormen van meditatie. Wil je ervaren dat meditatie een meerwaarde kan zijn in je leven? Wil je methodieken ontdekken om kinderen/jongeren aan te bieden? Wil je samen met kinderen/jongeren groeien en werken aan een verbonden wereld? Dan ben je van harte welkom! De namiddag gaat door van 14 uur tot 16 uur in het Sint-Baafshuis te Gent. Via [deze link](#) kan je inschrijven.

4. UIT HET LEVEN GEGREPEN...

Wil je graag een mijmering, een mooie ervaring, een fijne gebeurtenis delen (al dan niet uit de klas) ... dan willen wij daar graag ruimte aan geven. We kijken uit naar jullie positieve verhalen en delen ze graag op deze plaats.

Birja Middag, leraar godsdienst in OLVC Campus Grotenberge, stuurt ons deze podcast door. Haar leerlingen hebben eraan meegewerkt. Deze podcast is boeiend en inspirerend lesmateriaal.

Podcast «De Droom van Jeanne Devos »

“Naar aanleiding van Jeanne's ervaringen met jongeren, wilden Saar en ik gaan horen hoe jongeren in het leven staan. Het uitgangspunt : twee groepen jongeren uit twee verschillende steden in een virtuele dialoog te begeleiden.

We hadden afgesproken om gewoon ons oor te luisteren te leggen, geen oordeel te vellen en op te nemen wat de leerlingen kwijt wilden.

De jongeren in Leuven en Zottegem hadden elkaar veel te vertellen: over diversiteit, onderwijs, hun relatie met ouderen en natuurlijk over hun dromen. Die dromen hebben we opgenomen in de podcast als rode draad.

Jeanne beluisterde met veel interesse de gesprekken die tussen Leuven en Zottegem tot stand kwamen en gaf van daaruit steeds haar input.

Het resulteerde in een boeiende en waardevolle podcast die we met plezier ten dienste stellen van het onderwijs.

Onze droom? Deze dialoog verderzetten en uitbreiden.”

Saar en Caroline

www.tara-arts.org

<https://open.spotify.com/show/0zlCkib8DlcCewoz0k96sN>

5. GEDEELD

✓ Paus Franciscus over lezen

Het was in volle vakantietijd, dat de brief van Paus Franciscus verscheen over de plaats van literatuur in vorming en catechese. Hij zegt: “Literatuur helpt ons te reflecteren op de betekenis van onze aanwezigheid in deze wereld, om deze te 'verteren' en te begrijpen wat onder het oppervlak van onze ervaring ligt.” Anders gezegd, literatuur helpt ons om de complexiteit en diepgang van het menselijk leven beter te begrijpen. Daarnaast onderstreept de paus de actieve rol die de lezer speelt bij het interpreteren van een tekst. Dit proces van interactie met literatuur, volgens Paus Franciscus, leidt tot een voortdurende innerlijke verrijking en een bredere wereldbeschouwing.

Motivatatie genoeg dus om op zoek te gaan naar een boek en in november opnieuw een leesgroep samen te roepen.

“Schurken en heiligen” – spreekt de titel je aan?

“Schurken en heiligen” is de titel van het boek dat wij dit jaar lezen in de leesgroep. Een boek over de pieken en dalen van het christendom. De auteur, John Dickson, geeft een onverbloemde kijk op 2000 jaar christelijke geschiedenis. Hij gaat in op de donkere kanten van het christendom: van de kruistochten en de inquisitie tot het racisme en misbruik in de huidige kerk. Maar belicht evengoed de goede momenten van de kerk, waarop ze in overeenstemming was met de leer van Jezus: van de opkomst van liefdadigheid tot de uitvinding van ziekenhuizen. Kortom, een uiterst genuanceerd boek over de vraag in hoeverre het christendom geslaagd is in haar missie om Jezus na te volgen. Het boek won in 2023 de Prijs Beste Christelijke boek in Vlaanderen.

Doe je mee?

De leesgroep gaat door op **donderdag 7-14-21-28 november om 20u15** in de pastorie, Biezenstraat 17 in Ninove.

Inlichtingen en inschrijven bij krista.kerkininove@gmail.com – voor 3 november 2024.

✓ Nieuw aanbod voor godsdienstleraren

Ruach. Ruimte voor een tweede adem

Sinds een aantal jaren loopt in het bisdom Gent het project Ruach. Ruimte voor een tweede adem.

Ruach is:

- een moment van verstillings en verdieping,
- samen luisteren naar Gods woord in een Bijbelverhaal,
- samen delen van werk- en levensverhalen,
- samen met pastores uit parochie- en zorgpastoraal en godsdienstleraren.

Jana Binon – Dialoog 1 - Inwezig

Praktisch:

De ruachsessies verlopen digitaal via zoom en duren anderhalf uur. De uitwisseling in kleine groep (maximum acht deelnemers per groep) wordt stap voor stap begeleid in een sfeer van vertrouwelijkheid en rust. Er worden vijf bijeenkomsten aangeboden op vrijdagmiddag of dinsdagavond. Je hebt de keuze om aan één, twee, ..., of alle sessies deel te nemen. Deelname is gratis. De eerste bijeenkomst is op vrijdag 11 oktober om 14u30.

Benieuwd? Ga naar [deze webpagina](#). Daar vind je alle informatie en de mogelijkheid om je in te schrijven.

We heten je van harte welkom! Frieda en Kathleen, begeleiders van het Ruachteam

- ✓ **Webinar levensbeschouwelijke vakken** vanwege het COC op 19 november: via [deze link](#) kan je inschrijven

6. PASTORAAL

✓ Campagne Welzijnszorg 2024

Armoede sluipt onvermijdelijk ook jouw klas en school binnen. Werken met de materialen van welzijnszorg maakt leerlingen bewust wat armoede betekent, hoe het voor uitsluiting kan zorgen en ze ontwikkelen empathie voor leeftijdsgenoten. Tegelijk voelen jongeren in armoede zich aanvaard en gesteund omdat ook hun verhaal aan bod komt. Via [deze link](#) kan je de materialen voor secundair onderwijs bekijken.

Beste collega,

De herfst doet volop zijn intrede, de dagen worden korter, de bomen kleuren in prachtige tinten rood, oranje, oker,... De takken worden langzaam maar zeker kaal. Het is een seizoen dat ons confronteert met de schoonheid maar ook met de eindigheid van het leven. En net in deze periode van het jaar herdenken we onze geliefde doden. We wensen jou dan ook in de komende herfstvakantie de tijd en de rust toe om te herdenken en te herinneren.

